

**Wymagania edukacyjne śródroczne i roczne
zgodne z „Podstawą programową...”
Rok szkolny 2025/2026**

Przedmiot:	Edukacja obywatelska
Klasy:	2d
Nauczyciele uczący:	mgr Bernadetta Górską
Poziom:	poziom podstawowy
Program nauczania:	U. Małek, S. Żmijewska-Kwiręg., Program nauczania „Masz wpływ”, Program nauczania edukacji obywatelskiej dla liceum ogólnokształcącego i technikum.
Podręcznik przedmiotowy:	S. Drelich, M. Tragarz, M. Wojcieszak, S. Żmijewska-Kwiręg, R. Flis., Masz wpływ. Edukacja obywatelska. Podręcznik dla liceum i technikum., Zakres podstawowy., Część 1., Wydawnictwo Nowa Era 2024. - nr dopuszczenia MEN 1236/1/2025. Podstawa programowa - 2025.

Podpis nauczyciela uczącego: .....

Bernadetta Górską

WYMAGANIA ŚRÓDROCZNE
- Zagadnienia z PP – Dział nr I - II

Ocena	Wymagania
dopuszczający (2)	Uczeń potrafi: wymienić najważniejsze fakty edukacji obywatelskiej, umiejscowić je w czasie (podać datę) i przestrzeni; wymienić główne postacie życia społecznego i łączyć je z wydarzeniami; wykazać powiązania faktów; opisać fakty stosując adekwatne pojęcia; wykazać się znajomością nazw i terminów
dostateczny (3)	Uczeń potrafi opisać: najważniejsze wydarzenia, genezę i przebieg głównych procesów społecznych (demokracja, industrializacja, formowanie się nowoczesnych narodów), główne prądy umysłowe i ideologie, dorobek kultury polskiej, europejskiej i światowej; oceniać zjawiska wywierające wpływ na rozwój tożsamości narodowej; porównywać wydarzenia z różnych okresów; korzystać z różnych źródeł informacji (teksty źródłowe, podręczniki, mapy); wybitne postacie życia politycznego, gospodarczego i wojskowego; dostrzega rolę Polski i Polaków w dziejach;
dobry (4)	Uczeń potrafi: dokonać analizy źródeł społecznych; porównywać informacje i wartościować je w celu wyjaśnienia problemu; dokonać syntezy i analizy tematycznej; formułować wnioski i własne oceny; opisać wydarzenia ukazując związki między faktami; wskazać przyczyny, następstwa i skutki wydarzeń i zależności między nimi; ukazać różne aspekty procesów społecznych (polityczne, gospodarcze, społeczne i kulturalne); analizować tempo zmian i ich wpływ na przebieg procesów światowych; stawiać pytania i szukać na nie odpowiedzi.
bardzo dobry (5)	Uczeń potrafi samodzielnie przedstawić i ocenić wybrane problemy społeczne; przedstawić najważniejsze informacje oraz opinie (oceny) różniące się między sobą, formułować wnioski i własną ocenę; uzasadnić swoje stanowisko, ocenić przydatność źródeł do rekonstrukcji wydarzeń historycznych, rozwijać umiejętności korelacji międzyprzedmiotowej (historia, religia, etyka, geografia, język polski)
celujący (6)	Uczeń: opanował wymagania edukacyjne na niższe oceny szkolne (2-5); jest wybitnie kreatywny i zaangażowany w proces dydaktyczny oraz samorozwój; chętnie wykonuje prace dodatkowe w zakresie przedmiotu; może również reprezentować szkołę w konkursach, olimpiadach, turniejach przedmiotowych oraz tematycznych

Działy	Realizowane treści, zgodne z „Podstawą programową...” MEiN Dział nr I - II Uczeń:
I. JA I SPOŁECZEŃSTWO.	<ol style="list-style-type: none"> 1. wyjaśnia, czym jest patriotyzm; formułuje opinię o różnych formach i sposobach wyrażania identyfikacji z ojczyzną i troski o ojczyznę; rozważa, co to znaczy być dobrym obywatelem (w przeszłości i obecnie); 2. identyfikuje różne grupy społeczne i wspólnoty (od rodziny, przez wspólnotę lokalną i państwową, po globalną); ocenia zależności między składowymi tożsamości związanymi z przynależnością do określonych grup i wspólnot; 3. opisuje dynamikę relacji grupowych i międzygrupowych, w tym zjawiska konformizmu i nonkonformizmu, oraz powstawanie podziałów my – oni; rozpoznaje przykłady ksenofobii, stereotypów i uprzedzeń oraz dyskryminacji, w tym mowy nienawiści, a także reaguje na ich przejawy w swoim otoczeniu; 4. identyfikuje zachowania, które budują współpracę i zaufanie w grupie, oraz takie, które prowadzą do konfliktów i podziałów; stosuje wybrane metody rozwiązywania konfliktów w grupie; 5. korzystając z wyników badań, identyfikuje, co łączy, a co dzieli społeczeństwo polskie; wskazuje, z czego możemy być dumni jako państwo, a także formułuje w tej sprawie opinię i podejmuje dyskusję.
I. INDYWIDUALNE WYBORY UCZNIA, A JEGO OTOCZENIE. (- temat fakultatywny)	<ol style="list-style-type: none"> 1. na wybranych przykładach analizuje wpływ swoich codziennych, indywidualnych wyborów na otoczenie, w tym na środowisko naturalne, i innych ludzi;
I. SPORY W SPOŁECZEŃSTWIE POLSKIM. (- temat fakultatywny)	<ol style="list-style-type: none"> 1. analizuje zagadnienia budzące spory w społeczeństwie polskim, a także formułuje opinię w jednej z kontrowersyjnych kwestii i podejmuje w tej sprawie dialog;
II. SZKOŁA, JAKO WSPÓLNOTA.	<ol style="list-style-type: none"> 1. opisuje znaczenie szkolnych reguł określonych w statucie lub innych dokumentach wewnątrzszkolnych oraz prawa i obowiązki uczniowskie, zna ich źródła i uzasadnienie, reaguje w sytuacjach naruszenia reguł; 2. diagnozuje problemy i potrzeby społeczności szkolnej, proponuje konstruktywne rozwiązania, a także w miarę możliwości (samodzielnie lub zespołowo) podejmuje działanie w tej sprawie; 3. opisuje ideę samorządności uczniowskiej, w tym samorząd klasowy, szkolny i radę szkoły; analizuje mechanizmy włączania uczniów w decydowanie o sprawach szkoły, a także wykorzystuje samodzielnie lub w grupie, wybrany mechanizm.

II. REGULAMIN SAMORZĄDU UCZNIOWSKIEGO. (- temat fakultatywny)	1. analizuje regulamin samorządu uczniowskiego lub inny wewnątrzszkolny regulamin, a także ocenia jego regulacje i proponuje zmiany, jeśli są konieczne
II. MEDIACJE RÓWIEŚNICZE I SZKOLNE. (- temat fakultatywny)	1. wyjaśnia, czym są mediacje i kiedy mogą być stosowane; wymienia korzyści wynikające z wykorzystania mediacji w konfliktach rówieśniczych i szkolnych; gdy jest to możliwe, w sytuacjach spornych odwołuje się do mediacji.

<p style="text-align: center;"><u>WYMAGANIA ROCZNE</u> - Zagadnienia z PP – Dział nr I - II oraz - Zagadnienia z PP- Dział nr III.</p>	
Działy	<p style="text-align: center;">Realizowane treści, zgodne z „Podstawą programową...” MEiN Dział nr III Uczeń:</p>
III. SPOŁECZNOŚĆ LOKALNA I REGIONALNA.	<ol style="list-style-type: none"> 1. identyfikuje i opisuje specyficzne cechy swojej społeczności lokalnej oraz dziedzictwo budujące lokalną tożsamość i lokalny patriotyzm; formułuje opinię i podejmuje dyskusję o najważniejszych wyzwaniach stojących przed społecznością; 2. porównuje zadania i kompetencje poszczególnych szczebli samorządu terytorialnego, w tym jednostek pomocniczych gminy, oraz ich wpływ na własne życie i życie społeczności; wyjaśnia znaczenie samorządności i pomocniczości; 3. opisuje sposoby podejmowania decyzji przez organy władz wykonawczych i uchwałodawczych jednostek samorządu terytorialnego; identyfikuje mechanizmy udziału mieszkańców w procesach decyzyjnych i wykorzystuje wybrany mechanizm; 4. identyfikuje formy aktywności obywatelskiej, w tym wolontariat, i dostępne lokalnie mechanizmy wspierające zaangażowanie mieszkańców (np. budżet obywatelski, inicjatywę lokalną, fundusz sołecki) oraz w miarę możliwości wykorzystuje wybrany mechanizm w sprawie ważnej dla siebie lub społeczności; 5. opisuje ideę młodzieżowych rad gmin, miast, powiatów i sejmików wojewódzkich, wyszukuje rady działające w swojej okolicy, a także analizuje ich pracę i w miarę możliwości włącza się w ich działania; 6. jest przygotowany do załatwienia podstawowych spraw urzędowych ważnych dla młodych obywateli oraz wypełnia wybrany formularz lub wniosek.

III. LOKALNE ORGANIZACJE POZARZĄDOWE. (- temat fakultatywny)	1. identyfikuje lokalnie działające organizacje pozarządowe, poznaje ich działania, szuka tych, których cele podziela oraz poznaje różnorodne formy zaangażowania w ich działania, w tym wolontariat, i w miarę możliwości angażuje się w działalność organizacji;
III. PROBLEMY I POTRZEBY LUDZI MŁODYCH, W SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ. (- temat fakultatywny)	1. diagnozuje problemy i potrzeby społeczności lokalnej dotyczące młodych ludzi, a także proponuje konstruktywne rozwiązania tych problemów oraz korzysta z dostępnych mechanizmów demokratycznych, aby je zasygnalizować.

Uwaga: W toku edukacji realizowane będzie dostosowanie wymagań dla uczniów, stosownie do zaleceń zawartych w opinii Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej.

**SPOSOBY SPRAWDZANIA WIEDZY I UMIEJĘTNOŚCI UCZNIÓW,
EDUKACJA OBYWATELSKA W TECHNIKUM - 2d**

ROK SZKOLNY 2025/2026

mgr Bernadetta Górka .....

FORMA SPRAWDZENIA WIEDZY I UMIEJĘTNOŚCI UCZNIÓW	BADANE KOMPETENCJE UCZNIÓW	UWAGI - dla uczniów z dysfunkcjami
Wypowiedź ustna.	<ul style="list-style-type: none"> - przeprowadzana na lekcjach bieżących i powtórzeniowych, - sprawdza wiedzę i umiejętności w zakresie przewidzianym Podstawą Programową oraz wymaganiami edukacyjnymi - obejmuje zakres materiału dotyczący całości przerabianego aktualnie działu tematycznego,	<ul style="list-style-type: none"> - wypowiedź w prostej formie i w ograniczonym zakresie - materiał dzielony na mniejsze części
Wypracowania pisemne: - testy tematyczne, - pisemne prace przekrojowe (sprawdziany), - krótkie kartkówki	<ul style="list-style-type: none"> - sprawdzają znajomość treści programowych z kolejnych działów tematycznych, - kontrolują stopień opanowania nabytych przez ucznia umiejętności w zakresie przedmiotu, - określają umiejętność formułowania wypowiedzi na piśmie, z uwzględnieniem własnych przemyśleń, opinii i sądów, - zapowiadane tydzień wcześniej wraz ze stosowną adnotacją w dzienniku elektronicznym,	<ul style="list-style-type: none"> - wydłużony czas pracy lub ograniczona liczba pytań
Prace pisemne oparte o analizę różnorodnych źródeł – tematyczne ćwiczenia dydaktyczne, z wykorzystaniem aktywizujących metod nauczania	<ul style="list-style-type: none"> - sprawdzają umiejętność pracy ucznia z materiałem źródłowym (np. tekst źródłowy, tabele, wykresy, schematy, materiał oglądowy), a w szczególności poprawną jego charakterystykę i interpretację oraz właściwe formułowanie odpowiedzi na dotyczące go pytania, - kontrolują biegłość rozumienia genezy, przebiegu i skutków wydarzeń historycznych; umiejętność logicznego formułowania wniosków oraz uzasadniania własnego stanowiska, - kontrola stopnia opanowania przez ucznia wiadomości i umiejętności poznanych na lekcjach i nabytych w toku pracy własnej oraz kontrola zdolności ich zastosowania do rozwiązywania zadań i ćwiczeń praktycznych	<ul style="list-style-type: none"> - wydłużony czas pracy i bez rywalizacji czasowej

Ocena aktywności podczas zajęć dydaktycznych.	- sprawdza zaangażowanie ucznia w przebieg procesu dydaktycznego podczas zajęć lekcyjnych (praca indywidualna pod kierunkiem nauczyciela oraz praca grupowa).	- ocena zaangażowania na lekcji
Samodzielna praca pozalekcyjna i pozaszkolna ucznia (projekt edukacyjny, prace domowe, referaty tematyczne, prezentacje multimedialne, portfolio, aktywność społeczna itd.)	- określają zdolność ucznia do samodzielnego i twórczego korzystania z różnych, pozaszkolnych źródeł informacji –w tym również środków masowego przekazu (radio, telewizja, prasa, internet) oraz środków multimedialnych, - oceniają zdolności ucznia w zakresie zastosowania przez niego wiedzy i umiejętności nabytych w toku procesu dydaktycznego oraz pozalekcyjnej i pozaszkolnej pracy własnej do realizacji konkretnych zadań praktycznych, - kontrolują poprawność sporządzania przypisów oraz bibliografii samodzielnej pracy pisemnej	- ocena aktywności w podejmowaniu jakichkolwiek prac dodatkowych, na poziomie indywidualnych możliwości ucznia
Udział w konkursach przedmiot. i tematyczn. (szkolnych i pozaszkolnych).	- ocena pracy dodatkowej wykonanej przez ucznia w zakresie przewidzianym „Podstawą programową” MEN-u lub wykraczającej poza ten zakres, - reprezentowanie szkoły na zewnątrz	- ocenianie adekwatne do możliwości i zdolności ucznia